

minPension

**Verksamhetsöversikt
2020**

Innehåll

1. Inledning	4
2. Allmänt om minPension	4
3. Finansiering	5
Uppdrag, vision och mål	5
4.1 Utökad och förbättrad informationsleverans	6
Individuellt pensionssparande (IPS)	6
Valcentralsinformation	6
4.2 Förbättrad informationskvalitet och noggrannhet i prognoserna	6
MisLife 2.0	7
Anpassningar i den gemensamma prognosstandarden	7
4.3 Förbättrad tillgänglighet	7
API-lösningen och det digitala orange kuvertet	7
Direktinloggning till minPension.se för anställda hos stora arbetsgivare	8
4.4 Utökad och förbättrad funktionalitet genom vidareutvecklade och nya tjänster	8
Uttagsplaneraren	8
Utredning om en styrd och kontrollerad informationsdelning	9
Elektroniska flyttblad	10
4.5 Nöjdare användare och förbättrad användarvänlighet	10
Mina Sidor 2.0	10
4.6 Ökad kännedom och ökat förtroende	11
Strategisk varumärkesimplementering	11
Mätning av kännedom och anseende	11
Kompensationsgradsrapport 2020	12
Nominering till Årets digitala projekt	12
Internationellt arbete	12

4.7 Ökat antal användare och ökad användning	12
4.8 Effektivare bolagsstyrning och robustare organisation	13
Verksamhets-, process- och organisationsutveckling	13
Kompetensförsörjning och bemanning	14
Revisionsutskottet och granskningsverksamheten	14
Modernisering och anpassning av dokument som är styrande och grundläggande för minPensions verksamhet	15
Förtydligande av finansieringsmodellen	15
Förstudie om säkerhetsskyddslagen är tillämplig på minPensions verksamhet	15
Förenklade bolagsstyrnings- respektive hållbarhetsrapporter	15
Hållbara pensionsplaceringar	16
4.9 Dataskyddsarbetet	16
4.10 Informationssäkerhetsarbetet	17
5. Risker och riskhantering	17

1. Inledning

I denna årliga rapport ges en samlad och lättillgänglig bild av den verksamhet som har bedrivits vid minPension under verksamhetsåret 2020. I rapporten lämnas således en översiktlig redovisning av viktigare händelser med avseende på målen för bolagets olika verksamhetsområden.

2. Allmänt om minPension

Webbplatsen minPension.se drivs av Min Pension i Sverige AB (minPension), som är ett helägt dotterbolag till SFS-Svensk Försäkring Service AB (org.nr 556207–5860). Den lanserades 2004 och ger den som har tjänat in pension i Sverige, pensionssparare och pensionärer, ökad kunskap om sin pensionsituation samt möjlighet att få en samlad bild av hela sitt pensionsinnehav och göra individuella prognoser över sin framtida pension samt uttagsplaner. Med ökad kunskap minskar informationsunderläget för pensionssparare och pensionärer, vilket ger dem bättre möjligheter att tillvarata sina intressen inom pensionsområdet, kunna vara mer medvetna konsumenter och stärka sin ställning som konsumenter. Inrättandet av minPension bör ses i ljuset av de olika informationsbehov som blev tydliga i och med den pensionsreform som genomfördes i slutet av 1990-talet.

minPension.se finns både som egen webbplats och som s.k. direktinloggning via Single Sign On (SSO) hos andra aktörer, t.ex. på Pensionsmyndighetens inloggade sidor och på vissa av de övriga anslutna pensionsaktörernas webbplatser.

minPension är ett framgångsrikt samarbete mellan staten och försäkringsbranschen (privat-offentlig samverkan) kring individernas pensionsinformation¹.

Hälften av antalet ledamöter i minPensions styrelse utses av staten, medan den andra hälften utses av Svensk Försäkring.

Genom det unika samarbetet mellan staten och pensionsbolagen i minPension är Sverige ett av de främsta länderna i världen när det gäller att kunna erbjuda sina medborgare information om hela pensionen.

Till skillnad från de flesta andra leverantörer av pensionsinformationstjänster är minPension en oberoende och neutral aktör². De tjänster som tillhandahålls av minPension är dessutom kostnadsfria för pensionsspararna att använda.

1 Se antologin "Min Pension – ett exempel på privat-offentlig samverkan" av Katrin Westling Palm och Christina Lindenius (2017)

2 minPension är en neutral och oberoende aktör med huvudfokus på pensionsspararnas behov. minPension bygger på ett frivilligt samarbete mellan staten och branschen och agerar därför inte på uppdrag av enskilda aktörer och har heller inget vinstintresse. Finansieringen av verksamheten sker gemensamt av staten och branschen.

3. Finansiering

Pensionsmyndigheten svarar för finansieringen av den ena halvan av de årliga kostnaderna för minPension. För finansieringen av den andra halvan svarar anslutna pensionsaktörer som levererar pensionsinformation till minPension varav merparten är medlemsbolag till Svensk Försäkring.

Utöver detta har minPension bedrivit två sidofinansierade projekt under 2020, "Pensionssäsongssatsningen" samt Elektroniska flyttblad. Pensionsmyndigheten har finansierat Pensionssäsongssatsningen motsvarande 627 000 kronor. Elektroniska flyttblad finansieras i sin helhet med motsvarande 313 000 kronor av de åtta berörda livbolagen (Folksam Liv, Handelsbanken Liv, Länsförsäkringar Liv, Nordea Liv, SEB, Skandia, SPP och Swedbank) som är representerade i Svensk Försäkrings styrelse. Beträffande Pensionssäsongssatsningen finns ett särskilt avtal mellan minPension och Pensionsmyndigheten som bl.a. reglerar finansieringen. Finansieringen av Elektroniska flyttblad beslutas av Svensk Försäkrings styrelse.

4. Verksamheten under året

Uppdrag, vision och mål

Bolagets uppdrag är att i första hand stödja pensionsspararna – men också pensionsbranschen – på ett sådant sätt att det gagnar pensionsspararna.

Visionen, som reviderades 2020, lyder:

Vi ska erbjuda de bästa oberoende tjänsterna så att alla enkelt kan göra medvetna val kring hela sin pension och får ett bra stöd för uttag av pension.

Det övergripande målet med verksamheten är att så många pensionssparare som möjligt ska använda minPension med lämplig regelbundenhet för att få en samlad bild av sin pension och för att göra pensionsprognoser samt uttagsplanera. På så sätt kan de bilda sig en uppfattning om vad de kan förvänta sig i pension och vad som påverkar pensionens storlek. Därutöver ska merparten av de individer som har påbörjat uttag av sin pension ha använt tjänsten Uttagsplaneraren och uppleva att det är tryggt och enkelt att planera uttag av sin pension med hjälp av tjänsten.

Det övergripande målet har brutits ned i ett antal mer konkreta mål för bolagets olika verksamhetsområden. Nedan ges en översiktlig redovisning av viktigare händelser under året med avseende på dessa.

4.1 Utökad och förbättrad informationsleverans

Individuellt pensionssparande (IPS)³

För att minPension.se ska kunna utvecklas i önskad riktning så att spararna får en mer komplett bild av sin pension kommer det att bli nödvändigt att etablera samarbete med nya typer av aktörer, som t.ex. valcentraler samt vissa pensionsinstitut som tillhandahåller individuellt pensionssparande. Styrelsen har därför behandlat frågan om vilka kriterier som ska gälla för att en pensionsaktör ska få ansluta sig till minPension och fattade under våren ett inriktningsbeslut om att s.k. fristående IPS-leverantörer⁴ ska ges möjlighet att teckna anslutningsavtal med minPension för att kunna lämna uppgifter om sina kunders IPS-innehav till minPension.

Under hösten 2020 anslöts en fristående IPS-leverantör, Indecap AB (värdepappersbolag).

Sedan några år tillbaka har ett av minPensions mål varit att flertalet av de anslutna pensionsaktörer som inom koncernen erbjuder IPS till sina kunder, ska leverera denna information till minPension, för att användarna ska få en mer komplett bild av sin framtida pension. Skandia gör redan detta sedan 2014 och SEB sedan 2015. Diskussioner har förts med Swedbank, Nordea, Handelsbanken och Länsförsäkringar om att börja leverera sådan information till minPension. Målet är att dessa ska påbörja sina leveranser under 2021.

Valcentralsinformation

För att minPension ska kunna skapa ökad kundnytta genom en högre precision när det gäller individens pensionsberäkningar behöver minPension få tillgång till viss valcentralsinformation, t.ex. uppgifter om premieavsättningar, löneväxling och arbetsgivare m.m. Under året har möten hållits med valcentraler, representanter från arbetsmarknadens parter och flera andra aktörer. Dialogen med valcentralerna och arbetsmarknadens parter kommer att fortsätta och fördjupas under 2021. En del av detta arbete har bedrivits inom ramen för arbetet med tjänsten Uttagsplaneraren (se nedan).

4.2 Förbättrad informationskvalitet och noggrannhet i prognoserna

minPension arbetar löpande med att vidareutveckla kvaliteten i pensionsprognoserna. Med förbättrad kvalitet avses här en förbättrad överensstämmelse mellan

³ IPS är en särskild form av pensionssparande som sker genom ett pensionssparavtal som träffas mellan kunden och ett pensionssparinstitut. Ett pensionssparinstitut är ett kreditinstitut (en bank), ett värdepappersbolag eller ett kreditmarknadsföretag som fått Finansinspektionens tillstånd att bedriva pensionssparrörelse. IPS har alltså vissa likheter med pensionsförsäkring, men det finns inget försäkringsskydd i IPS och ett försäkringsföretag kan inte få tillstånd att bedriva pensionssparrörelse (vara ett pensionssparinstitut).

⁴ Med fristående IPS-aktör menas här en aktör som inte ingår i en grupp och/eller en koncern där även en pensionsaktör som är ansluten till minPension ingår.

de prognoser som de berörda anslutna aktörerna beräknar för pensionsförsäkringarna och prognoser för samma försäkringar som beräknas av minPension. I den nya tjänsten Uttagsplaneraren kommer de anslutna aktörernas egna regelverk och beräkningsparametrar successivt att användas i allt högre utsträckning, vilket ger bättre precision i prognosberäkningarna. Detta bygger på att anslutning görs till de nya förbättrade beräkningsmodellerna. Under 2020 har dock anslutningarna skett i en långsammare takt än vad som var planerat.

MisLife 2.0

Under året har minPension i samverkan med Pensionsmyndigheten och andra anslutna aktörer arbetat med att etablera och införa en ny och vidareutvecklad informationsöverföringsstandard - MisLife 2.0. Detta arbete har kanaliserats till och huvudsakligen bedrivits inom ramen för standardbolaget Standard for Insurance (S4I) verksamhet. MisLife 2.0 implementerades under 2019 och hittills har sex pensionsaktörer anslutit sig till den nya standarden. Införandet av den nya standarden är av stor betydelse eftersom den kommer att bidra till att öka noggrannheten i pensionsprognoserna och uttagsplanerna. Anslutningsarbetet beräknas fortgå till 2023 då samtliga berörda aktörer bedöms ha övergått till den nya standarden.

Anpassningar i den gemensamma prognosstandarden

minPension har tidigare uppmärksammat Pensionsmyndigheten m.fl. på behovet av att göra vissa mindre Anpassningar i den gemensamma prognosstandarden. Standarden, som utarbetats av Pensionsmyndigheten, Svensk Försäkring m.fl. har tillämpats sedan 2013. Anpassningar som är nödvändiga att genomföra handlar om att införliva information om individuellt pensionssparande, genomföra fortlöpande Anpassningar till förändringar i kollektivavtalen samt verka för att bästa tillgängliga beräkningsparametrar nyttjas. Diskussioner och arbete kring detta kommer att fortgå under 2021.

Under året har även ett förslag till revidering av standarden remitterats av Pensionsmyndigheten, i vilket det bl.a. föreslås att frångå 65 år som förvald pensionsålder och i stället tillämpa den s.k. riktåldern oavsett vad som framgår av respektive tjänstepensionsavtal. Diskussioner kring detta pågår mellan Pensionsmyndigheten, arbetsmarknadens parter, Finansinspektionen, minPension och Svensk Försäkring. Om förändringar genomförs kommer det att bli nödvändigt för minPension att göra Anpassningar redan under 2021.

4.3 Förbättrad tillgänglighet

API-lösningen och det digitala orange kuvertet

För att ge individen en helhetsbild av sin pension och därmed skapa en bättre förståelse för sin pensionssituation har Pensionsmyndigheten och minPension utvecklat ett digitalt komplement till det Orange kuvertet.

Lösningen, som lanserades i anslutning till Pensionsmyndighetens kampanj "Pensionssäsongssatsningen" 2018, kallas för det digitala orange kuvertet. Det digitala orange kuvertet innebär att alla som har tjänat in till pension i Sverige, och som har registrerat sig på minPension.se, får tillgång till sitt orange kuvert digitalt på Pensionsmyndighetens inloggade sidor. Det digitala orange kuvertet visar en översiktlig pensionsprognos baserad på individens innehav i samtliga delar av den s.k. pensionspyramiden, dvs. allmän pension, tjänstepension och privat pension.

Information till prognosen hämtas via en s.k. API-lösning⁵ som har utvecklats av minPension. Layouten på Pensionsmyndighetens webbplats i dessa delar baseras på minPensions grafiska identitet.

Ett viktigt mål är att API-lösningen även ska kunna tillhandahållas till övriga anslutna aktörer så att de kan erbjuda sina kunder möjlighet att göra pensionsprognoser från minPension på den egna webbplatsen med stöd av lösningen. Flera av aktörerna har även visat intresse för API-lösningen. Under 2020 har ett arbete bedrivits för att främja detta och lösningar har diskuterats och lagts fast, t.ex. inom säkerhetsområdet.

Direktinloggning till minPension.se för anställda hos stora arbetsgivare

Flera stora arbetsgivare har visat intresse för att kunna erbjuda sin anställda direktinloggning till minPension.se. Sedan ett par år tillbaka erbjuder Göteborgs stad sina ca 55 000 anställda möjlighet att nå minPension.se från kommunens intranät genom direktinloggning via s.k. Single Sign On. Detta innebär att anställda kan logga in på arbetsgivarens intranät och med samma inloggning vidarebefordras till minPension.se för att där ta del av sina pensionsuppgifter och göra prognoser och uttagsplaner utan att behöva logga in på nytt. Göteborgs stad är den första stora arbetsgivaren i Sverige att erbjuda den här tjänsten i samarbete med minPension. Avsikten är således att öka tillgängligheten för de anställda att kunna använda tjänsterna på minPension.se.

4.4 Utökad och förbättrad funktionalitet genom vidareutvecklade och nya tjänster

Uttagsplaneraren

Som ett led i arbetet med att förenkla för den stora grupp av individer som vill och behöver planera sitt uttag av pension initierande Pensionsmyndigheten för några år sedan ett arbete med att börja utveckla tjänsten Uttagsplaneraren. Tjänsten har tagits fram av minPension i ett nära samarbete med Pensionsmyndigheten och pensionsbolagen. Tjänsten har varit i drift sedan oktober 2019 och har förbättrats och vidareutvecklats under 2020. Arbetet med att förfina och vidareutveckla tjänsten kommer att pågå några år in på 20-talet.

⁵ Ett API (Application Programming Interface) är ett gränssnitt för att under kontrollerade former kunna dela information.

Uttagsplaneraren utgör en integrerad del av minPension.se och fungerar som ett stöd inför planeringen av pensionsuttag. Målet med tjänsten är att alla som går i pension ska tycka att det är tryggt och enkelt att planera och ta ut sin pension. Tjänsten kan användas av de som är 54 år och äldre. Den innehåller dels ett "beslutsstöd" som ger en överblick över individuella val som är kopplade till uttag av pension, dels innefattar den nya beräkningsmodeller som sammantaget ger bättre noggrannhet i pensionsprognoserna än vad den nuvarande prognostjänsten gör - som vänder sig till användare i alla åldrar.

Utredning om en styrd och kontrollerad informationsdelning

Under 2018 genomfördes ett särskilt utredningsarbete av en oberoende utredare på uppdrag av minPensions styrelse kring förutsättningar och möjligheter för pensionsaktörerna att använda (a) Uttagsplaneraren i sin rådgivning, samt använda (b) den pensionsinformation som minPension samlar in för spararnas räkning i sin rådgivningsverksamhet, givet att pensionsspararen har gett sitt medgivande till detta. Sådan hanteringen ska naturligtvis ske med högt ställda krav på kundskydd/kundnytta och där ett viktigt syfte är att möta den mycket snabba och helt oreglerade utveckling som nu sker där vissa aktörer med hjälp av ny teknik skaffar sig pensionsinformation på otillbörligt sätt.

Utredningsarbetet har redovisats i rapporten "En styrd och kontrollerad informationsdelning" i september 2018. Rapporten innehåller en analys och bedömning samt förslag till lösning. I rapporten föreslogs det att minPension skulle ta fram en frivillig och särskilt anpassad informationsdelningslösning, där pensionsspararna skulle ges möjlighet att - i inloggat läge - kunna välja att överföra viss information om sin pensionssituation till en eller flera av de anslutna aktörerna. Den pensionsinformation som skulle vara möjlig att överföra inom ramen för den föreslagna lösningen skulle inledningsvis vara begränsad till att motsvara den s.k. bruttobild som ingår i det digitala orange kuvertet, dvs. s.k. högt förädlade data i form av en översiktsbild utan detaljuppgifter kring enskilda försäkringsgivare/försäkringar. En viktig del i den lösning som föreslogs var att möjligheten att överföra pensionsinformationen skulle vara kringgärdad av ett särskilt regelverk (god sed) och särskild information ("nudging"), i syfte att säkerställa medvetna beslut och motverka risken för att uppgifterna missbrukas.

Rapporten har remissbehandlats i kretsen av de anslutna pensionsaktörerna. Ett beslut om vilken inriktning som ska gälla för det fortsatta arbetet med denna komplicerade fråga förutsätter en noggrann beredningsprocess. Remissynpunkterna utgör ett viktigt underlag i detta arbete. Emellertid visar dessa på en stor splittring beträffande synen på informationsdelning. Detta har fördröjt beredningen av frågan och det fortsatta arbetet kommer därför att inriktas på att försöka hitta nödvändiga justeringar av förslaget som gör det tillräckligt attraktivt för en tydlig majoritet av de anslutna aktörerna.

Elektroniska flyttblad

Med Elektroniska flyttblad avses en infrastruktur som stödjer informationsutbytet gällande flyttinformation (jämförelseinformation) i samband med eventuell flytt av tjänste- (exkl. kollektivavtalade) och privata pensionsförsäkringar. Tjänsten har sin grund i en rekommendation om informationsgivning i samband med flytt av pensionsförsäkringars värde vilken beslutades i Svensk Försäkrings styrelse 2015.

Tjänsten hjälper spararna att undersöka om det är förmånligt för dem att flytta en tjänstepensionsförsäkring och/eller en privat pensionsförsäkring. Avsikten med tjänsten är att stärka spararens ställning inför ett ev. beslut om att flytta en pensionsförsäkring genom att få tillgång till ett oberoende och neutralt beslutsunderlag. Därutöver bidrar tjänsten även till att effektivisera pensionsbolagens hantering.

Avsikten var att införa tjänsten under 2020 och ansluta några av de berörda livbolagen. Det har dock varit nödvändigt att genomföra ytterligare berednings- och utredningsarbete, vilket har försenat driftsättningen.

4.5 Nöjdare användare och förbättrad användarvänlighet

Mina Sidor 2.0

Arbetet med att vidareutveckla och förfina "Mina Sidor" i inloggat läge på minPension.se är ett ständigt pågående arbete. Utgångspunkten är att all utveckling ska utgå från användarnas behov. Genom att ta in synpunkter från användarna och undersöka deras beteenden erhålls kunskap om olika målgruppers behov och förväntningar. Andra viktiga ingångsvärden i utvecklingsarbetet är resultat från forskning och beteendeekonomi.

Under 2018 genomfördes ett omfattande arbete med att anpassa Mina Sidor 2.0 till GDPR respektive minPensions grafiska identitet. IT-plattformen har även tillgänglighetsanpassats för att med gott resultat kunna erbjudas till användare med funktionsnedsättningar. Då implementerades och lanserades även ett förenklat användargränssnitt, t.ex. förenklad prognos där själva prognosen kommer först i användarflödet istället för sist - som tidigare. Därutöver togs en mer individualiserad information ("checklista") fram och funktionalitet för att kunna göra jämförelser om sin pensions storlek i förhållande till övriga i pensionskollektivet. Syftet är således att erbjuda användarna en mer målgrupp-anpassad webbsida, främst utifrån dimensionerna ålder samt kunskap/intresse. Under 2020 har arbetet främst inriktats på att förbättra kvaliteten i prognoserna samt att visa för användaren hur beräkningarna görs och av vem (minPension eller ansluten pensionsaktör). Målet är att informationen i gränssnittet ska vara så lättillgänglig att alla ska uppmuntras att lära sig mer om sin pension.

4.6 Ökad kännedom och ökat förtroende

Strategisk varumärkesimplementering

Sedan några år tillbaka har det pågått ett genomgripande utvecklingsarbete för att stärka minPensions grafiska identitet. Målen med utvecklingsarbetet har varit att (a) stärka varumärket hos pensionsspararna genom de anslutna aktörerna och därmed bidra till att få fler registrerade användare, (b) bistå de anslutna aktörerna genom att förenkla och förtydliga kommunikationen av minPension samt (c) minska utrymmet för egna tolkningar så att de anslutna aktörerna kommunicerar minPension.se på ett sådant sätt att pensionsspararna, oavsett kanal, upplever att minPension är en neutral och oberoende tjänst som tillhandahåller enkel och trygg pensionsinformation. Konceptet ska dessutom försvåra för oseriösa aktörer att efterlikna minPension.se och/eller ta efter konceptet. Den nya grafiska identiteten har skyddats genom registrering hos Patent- och registreringsverket.

Avsikten är att den nya grafiska identiteten ska bidra till att sänka trösklarna för individer som hittills har tyckt att pensionsinformation är svår och tråkig. Färg och form har arbetats in på minPension.se ett sådant sätt att den ska bidra till att skapa ett ökat engagemang och ökad förståelse för pensionen.

Eftersom minPensions resurser och förutsättningar för att själv kunna stärka varumärket hos slutanvändaren/pensionsspararen är begränsat är det viktigt att de anslutna aktörerna hjälper till att bygga ett starkt varumärke genom en tydlig och konsekvent kommunikation där minPensions unika mervärden lyfts fram. För att öka engagemanget och förståelsen hos de anslutna pensionsaktörerna har flera aktiviteter som riktat sig gentemot dessa genomförts under året.

Mätning av kännedom och anseende

minPension har som mål att tillhöra de aktörer som har högst anseende/förtroende bland pensionsspararna inom pensionsområdet.

På uppdrag av minPension har Kantar Sifo sedan 2013 gjort årliga undersökningar, vilka är statistiskt säkerställda. Årets undersökning visar bl.a. att

- minPensions anseendeindex fortsätter att öka. Jämfört med andra pensionsaktörer har minPension det tredje högsta anseendet. En anledning till att anseendet stärks är att minPension får allt högre betyg för förtroende och framgång,
- kännedomen om minPension är fortsatt hög och högre än de flesta jämförbara organisationer i Sverige, 56 % känner till minPension mycket väl eller ganska väl,
- kunskapen om vem som står bakom minPension är oförändrad jämfört med tidigare, dvs. att ca tre av tio anger att det är staten och pensionsbolagen som står bakom organisationen.

För de pensionsaktörer som ingår i samarbetet kring minPension innebär det goda resultatet ett mervärde mot bakgrund av den goodwill som det ger i förhållande till pensionspararna.

Kompensationsgradsrapport 2020

I början av sommaren presenterade minPension sin årliga kompensationsgradsrapport på ett webinarium, med många deltagare, riktat mot media samt de anslutna pensionsaktörerna.

Årets rapport fokuserade på de nya riktåldrarna och huruvida framtida pensioner blir högre med deras ikraftträdande, vilket beräkningar i rapporten visar och där olika gruppen har analyserats.

Nominering till Årets digitala projekt

Uttagsplaneraren nominerades under hösten till Årets digitala projekt som delas ut av CIO Awards. Resultatet blev en förtjänstfull andraplats i stark konkurrens med andra avancerade tjänster från storbolag, som t.ex. Telia.

Internationellt arbete

Företrädare för minPension har medverkat i olika typer av internationellt arbete. Ett stort intresse råder internationellt kring minPension.se, vilket leder till en förhållandevis stor efterfrågan på och önskemål om erfarenhetsutbyte från andra länder. En selektering görs dock så att medverkan i första hand sker i vad som bedöms som kunskapsuppbyggande- och varumärkesstärkande aktiviteter.

Under året har företrädare för minPension tillsammans med representanter från Pensionsmyndigheten deltagit i diskussionerna kring det s.k. ETS-projektet (European Tracking Service on Pensions) som, om projektet realiseras, kommer att bli en sorts motsvarande tjänst som minPension.se fast på EU-nivå, till nytta för de EU-medborgare som tjänar in till pension i flera EU-länder.

Utvecklingsarbetet, som har drabbats av vissa förseningar, har nu framskridit så långt att tjänstens visuella delar börjar ta form. Sverige kommer att ingå i ett pilotprojekt avseende hanteringen av individernas pensionsinformation m.m.

4.7 Ökat antal användare och ökad användning

minPension fick 295 200 nya registrerade användare under 2020 (382 300 år 2019). Vid årets slut uppgick det totala antalet registrerade användare sedan starten 2004 till 4 miljoner, varav 47,8 procent utgjordes av kvinnor. Därmed hade målet att 4 miljoner individer skulle ha registrerat sig före utgången av 2020 uppnåtts, vilket var ett mål som ställdes upp av styrelsen 2017.

I verksamhetsplanen för 2021 har styrelsen fastställt målet att en så stor andel som möjligt av dem som tjänar in till pension samt heltids- och deltidspensionärer ("jobbonärer") ska vara registrerade och använda tjänsterna på minPension. Vidare har styrelsen beslutat det kvantitativa målet att minPension ska ha 5 miljoner registrerade användare vid utgången av 2023.

Under året gjorde användarna totalt ca 13,6 miljoner inloggningar (11,6 miljoner 2019) och ca 31,3 miljoner prognoser (26,4 miljoner 2019). Trafiken till minPension ökade märkbart under första delen av 2020, vilket främst torde bero på pensionssäsongssatsningen och det digitala orange kuvertet men också det ökade användandet av digitala brevlådor som Min Myndighetspost och Kivra.

4.8 Effektivare bolagsstyrning och robustare organisation

Verksamhets-, process- och organisationsutveckling

minPension har sedan några år tillbaka arbetat med att anpassa bolagets strukturer (arbetsprocesser, IT-system, styrning/ledning samt organisation/bemannning) för att bolaget ska klara att hantera en tillväxt av användare parallellt med att befintliga tjänster vidareutvecklas och att nya tjänster utvecklas, samtidigt som fler typer av pensionsprodukter ska visas för användarna på minPension.

Eftersom en stor andel av verksamheten är utlagd på externa uppdragstagare är en central del i organisationsarbetet att hitta en lämplig avvägning framöver mellan att bedriva verksamheten i egen regi eller genom användning av externa uppdragstagare. Som ett led i detta arbete har styrningen och uppföljningen av de mest centrala leverantörerna inom IT-området stärkts och vidareutvecklas under året.

Verksamheten vid minPension växer snabbt och befinner sig i en intensiv utvecklingsfas. För att kunna möta denna utveckling på ett effektivt och säkert sätt har styrelsen, genom revisionsutskottet, beslutat att minPension ska implementera en ny och vidareutvecklad IT-sourcingstrategi. Ett relativt omfattande och genomgripande implementeringsarbete påbörjades därför under senhösten. Den nya strategin ska vara implementerad före utgången av 2023.

Därutöver har styrelsen omnämnt betydelsen av att vidareutveckla modeller och arbetssätt genom s.k. dimensionerande antaganden som stärker den långsiktiga planeringen och uppskattningarna av den långsiktiga kostnadsutvecklingen. Dessa sträcker sig ca 5 år framåt i tiden och omfattar sådana parametrar som har betydande påverkan när det gäller personal- och kompetensbehovet samt organisationens dimensionering (även utlagd verksamhet), IT-systemens prestanda etc. Denna typ av underlag och analyser är centrala för styrelsens i arbetet med verksamhetsplanering och budget och har börjat tillämpas under 2020.

Ett annat viktigt område inom vilket förbättringar har gjorts är planeringen, styrningen och uppföljningen av projektverksamheten som utgör en betydande och viktig del av minPensions verksamhet. Arbetsätt och processer har vidareutvecklats och förtydligats. Detta mot bakgrund av att flera stora, komplicerade och parallella projekt/aktiviteter genomförs och som har starka inbördes beroenden till varandra och som bedrivs under stark tidspress.

Ett arbete har även genomförts under året med att fortsätta att vidareutveckla effektiviteten och tydligheten i centrala processer såvitt avser både verksamheten och IT. Med utgångspunkt från detta har ett mer processororienterat arbetsätt successivt börjat införas i verksamheten. I takt med att arbetet fortskrider omfattas allt fler processer, system, objekt samt tjänster av detta arbetsätt.

Kompetensförsörjning och bemanning

Under 2020 har ett analysarbete påbörjats för att kvalificera nyckelpersonsbegreppet inom minPension, dvs. vad som är nyckelkompetenser på kort och lång sikt. Framtida rekryteringar ska minska beroendet till externa uppdragstagare, samtidigt som en förbättrad kostnadseffektivitet ska uppnås genom en viss "konsultväxling", dvs. att begränsa användningen av outsourcingleverantörer till förmån för egen anställd personal. På så sätt minskas beroendet av externa uppdragstagare och därmed även den sårbarhet som detta innebär. Utgångspunkten är att bemanning och rekrytering ska ske successivt och med god framförhållning för att undvika att obalanser uppstår mellan uppgifter och resurser, för att på så sätt reducera risker.

Revisionsutskottet och granskningsverksamheten

Styrelsen beslutade 2019 att inrätta ett revisionsutskott. Utöver vad som framgår av aktiebolagslagen ska utskottet även bidra till att bereda styrelsens beslut inom kontroll- och granskningsområdet. Ett viktigt skäl till inrättandet av revisionsutskottet är den ökade aktiviteten inom kontroll- och granskningsområdet som är ett resultat av att bolagets verksamhet successivt blir allt mer omfattande och komplex samt de ökade krav som följer av detta, t.ex. gällande dataskyddsfrågor och informationssäkerhet.

Sedan några år tillbaka finns även en fristående kontroll- och granskningsfunktion (FKG) inom bolaget. Funktionen har befogenhet att på egen hand besluta om att genomföra kontroller och granskningar efter samråd med revisionsutskottet. Funktionen ska ges full insyn i all verksamhet vid bolaget. Funktionen rapporterar direkt till ordföranden/styrelsen/revisionsutskottet.

På uppdrag av styrelsen och revisionsutskottet har den fristående kontroll- och granskningsfunktionen (FKG) resp. dataskyddsombudet (DSO) under verksamhetsåret 2020 slutfört och redovisat tre granskningar. Dessa återfinns i den

granskningsplan för 2019/2020 som styrelsen har beslutat. Beträffande styrelsens granskningsplan för 2020/2021 har tre granskningar påbörjats under året.

Modernisering och anpassning av dokument som är styrande och grundläggande för minPensions verksamhet

Styrelsen har under året tagit initiativ till att analysera behovet av att göra en översyn för att modernisera och anpassa de styrande och grundläggande dokument som samverkansavtalet och bolagsordningen utgör. Båda dessa dokument har därför varit föremål för revidering under året. Syftet har varit att säkerställa att dessa på ett effektivt sätt speglar minPensions nuvarande situation och utveckling, efter en rad år av intensivt utvecklingsarbete.

Förtydligande av finansieringsmodellen

Styrelsen har under året även identifierat ett behov av att förtydliga minPensions finansieringsmodell. Av detta skäl har en översyn genomförts, vilken pekar på ett behov av att göra vissa förtydliganden i den reglering kring finansieringsmodellen som finns i såväl samverkansavtalet som i det anslutningsavtal som reglerar samverkan kring tjänsterna på minPension med de anslutna pensionsaktörerna. Ärendet har beretts i minPensions och Svensk Försäkrings styrelser. Avsikten är att en förtydligad finansieringsmodell ska kunna börja tillämpas från halvårsskiftet 2021.

Förstudie om säkerhetsskyddslagen är tillämplig på minPensions verksamhet

minPension har med stöd av ett konsultbolag analyserat om säkerhetsskyddslagen (2018:585) är tillämplig på minPensions verksamhet. Av arbetet framgår att utifrån givna förutsättningar och ingångsvärden, som bl.a. erhållits från företrädare för Pensionsmyndigheten resp. SPV bedriver inte minPension säkerhetskänslig verksamhet eller hanterar säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Det innebär således att minPension inte omfattas av säkerhetsskyddslagstiftningen. En åtgärd som har vidtagits under 2020 och som delvis har sin orsak i analysen är beslutet att "flytta in" IT-driftsleverantörens underbiträden (operatörer) att finnas inom EU/EES-området.

Förenklade bolagsstyrnings- respektive hållbarhetsrapporter

Sedan ett par år tillbaka upprättar minPension en s.k. förenklad bolagsstyrningsrapport (bolaget omfattas dock inte av lagkrav att utarbeta en sådan). Rapporten ska föreläggas styrelsen i anslutning till beslutet om årsredovisningen. God bolagsstyrning handlar bl.a. om att säkerställa för ägarna – och i minPensions fall även för de anslutna pensionsaktörerna samt pensionsspararna – att bolaget sköts effektivt, ansvarsfullt och hållbart. I tillämpliga delar har rapporten utarbetats enligt de principer som gäller för svensk kod för bolagsstyrning som är utgiven av Kollegiet för svensk bolagsstyrning.

Frågor om hållbarhet har fått en allt större uppmärksamhet och betydelse i samhället. minPension omfattas inte av lagkraven på att utarbeta hållbarhetsredovisningar. Detta hindrar dock inte minPension från att aktivt och efter sina verksamhetsförutsättningar arbeta med hållbarhetsfrågor. Syftet med minPensions hållbarhetsarbete är dels att bidra till en hållbar samhällsutveckling på ett övergripande plan, dels att bidra till att befästa och öka förtroendet för bolaget. minPension har en betydande del av sin verksamhet utkontrakterad till olika underleverantörer. Av det skälet är det naturligt att bolagets hållbarhetsarbete främst inriktas på de mest centrala underleverantörerna. Det arbetet operationaliseras bl.a. genom att minPension förvissas sig om att dessa arbetar systematiskt med hållbarhetsfrågor i sin verksamhet. Det handlar t.ex. om analys av risker och möjligheter förknippade med etik, miljö och andra hållbarhetsfrågor.

Hållbara pensionsplaceringar

På styrelsens strategidag 2020 var bl.a. hållbarhet ett centralt tema. Styrelsen har därefter beslutat att minPension ska följa utvecklingen inom hållbarhetsområdet med sikte på att inom ca 2–3 år kunna erbjuda användarna möjlighet (funktionalitet) att se hur "hållbart" deras pensionspengar är placerade. Detta under förutsättning att en standardisering eller taxonomi (branschöverenskommelse) finns etablerad inom området samt att ändamålsenliga tekniska lösningar finns tillgängliga. En förstudie ska påbörjas 2021 för att följa utvecklingen inom området.

I avvaktan på att ovanstående har implementerats införs informationstexter, artiklar, poddavsnitt etc. på minpension.se under 2021 så att användare som är intresserade av hållbarhetsfrågor får vägledning om vart de kan vända sig med frågor kring sina pensionsplaceringars hållbarhet.

4.9 Dataskyddsarbetet

Under 2020 har arbetet främst fokuserats på förvaltning och efterlevnad av GDPR-regelverket. Vid minPension sker förvaltningen av GDPR-regelverket genom en kombination av administrativa, organisatoriska och tekniska åtgärder. För detta ändamål har en särskild förvaltningsorganisation införts.

Mot slutet av året påbörjades en analys och genomgång med anledning av Schrems II-domen när det gäller behandlingen av personuppgifter hos minPension och hos minPensions personuppgiftsbiträden. Analysen ska ligga till grund för att genomföra lämpliga skyddsåtgärder. Särskilt fokus kommer att läggas på USA-baserade leverantörer där standardavtalsklausuler används som grund för överföring till USA, eftersom det endast är tillåtet om överföringen kompletteras med andra skyddsåtgärder. Sådana skyddsåtgärder kan t.ex. vara kryptering eller pseudonymisering. Detta för att amerikanska myndigheter inte ska kunna förstå och använda uppgifterna. En strategi är under utarbetande för att hantera

detta och för att säkerställa efterlevnaden av GDPR-regelverket. Denna baseras på riskbedömningar, dvs. vilken kategori av personuppgifter som det rör sig om samt på omfattningen beträffande överföringar.

Under året har dataskyddsombudet genomfört granskningsverksamhet inom dataskyddsområdet. Syftet med granskningarna är bl.a. att säkerställa ett effektivt och väl fungerande dataskyddsarbete med högt ställda krav på efterlevnad av GDPR-regelverket, dvs. en process för att skapa och påvisa regelefterlevnad.

4.10 Informationssäkerhetsarbetet

Via minPension.se bearbetas, lagras och överförs stora mängder personuppgifter och annan integritetskänslig information. Såväl individer, som myndigheter och anslutna aktörer, har krav och förväntningar på att utveckling, drift och förvaltning av minPension.se sker på ett säkert sätt och med ett riskbaserat och systematiskt informationssäkerhetsarbete som grund.

I takt med att minPensions verksamhet successivt ökar i omfattning, vilket bl.a. innebär alltmer komplexa IT-lösningar m.m., samtidigt som bolagets verksamhet blir allt mer betydelsefull och hårdare länkad till de anslutna aktörernas, blir frågor rörande driftsäkerhet, regelefterlevnad och informationssäkerhet allt viktigare. En central fråga i anslutning till detta är även efterlevnaden och förvaltningen av GDPR-regelverket.

minPension har bl.a. som ett långsiktigt mål (ca 3 års sikt) att ett ledningssystem för informationssäkerhet (LIS) enligt standarden ISO 27001 ska implementeras i tillämpliga delar för att minimera bolagets säkerhetsrisker. På några års sikt kan målet vara en certifiering enligt ISO 27001 resp. ISO 27552 (som även täcker in och hanterar GDPR-kraven), om det bedöms som ändamålsenligt. I informationssäkerhetsarbetet ingår bl.a. att ta fram ett ramverk med nödvändiga policyer och riktlinjer som ska stödja informationssäkerhetsarbetet. Bolaget har en särskild informationssäkerhetspolicy som har beslutats av styrelsen och som revideras årligen.

Under året har arbetet med att vidareutveckla informationssäkerheten vid bolaget fortsatt. Arbetet har främst varit inriktat på att fastställa minPensions informationstillgångar och göra riskanalyser kring dessa som en grund för informationsklassning. Ett omfattande arbete har även genomförts med att utarbeta riktlinjer som följer av standarden ISO 27001 som ska ligga till grund för utformningen av styrning/ledning, roller/ansvarsfördelning, processer samt förvaltningsorganisation.

5. Risker och riskhantering

minPensions verksamhet innebär en exponering mot olika typer av risker,

särskilt viktiga är verksamhetsrisker avseende IT-verksamheten och driftsäkerheten i denna, informationssäkerheten, dataskyddsfrågorna och användarnas personliga integritet samt risker i anslutning till s.k. outsourcing av verksamhet till leverantörer. Dessa verksamhetsrisker följs noga av bolaget.

Den alltmer utbredda s.k. "Overlay-tekniken", eller "skärmskrapning", dvs. missbruk av urkund i den digitala miljön genom utnyttjande av individers e-legitimation, utgör en risk som har aktualiserats och som har blivit allt påtagligare under de senaste åren. minPension har därför vidtagit en rad olika skyddsåtgärder, bl.a. tekniska, i syfte att försvåra för oseriösa aktörer att missbruka minPension på detta sätt.

minPension upprättar årligen ett särskilt dokument som innehåller väsentliga risker i bolagets verksamhet. De risker som redovisas i detta dokument ska regelbundet följas upp av bolagsledningen och resultaten av dessa uppföljningar ska föreläggas för styrelsen två gånger per år, dvs. hur riskerna hanteras (accepteras, begränsas, delas eller elimineras) och utvecklas. Med väsentliga risker avses risker som är så allvarliga att de kan äventyra bolagets måluppfyllelse. I riskdokumentet redovisas även en samlad bedömning av den aggregerade risknivån i verksamheten.

Förutom den hantering av de övergripande och mest väsentliga riskerna som har redogjorts för ovan sker det också en systematisk riskhantering när det gäller risker i projektverksamheten samt inom ramen för informationssäkerhetsarbetet.

En mer djupgående redogörelse av risker och riskhanteringsarbetet lämnas i den Förenklade bolagsstyrningsrapporten.